

KOMPARÁCIA FINANČNEJ AUTONÓMIE SAMOSPRÁVNÝCH JEDNOTIEK V SR

COMPARISON OF FISCAL AUTONOMY IN SELF-GOVERNING UNITS IN THE SLOVAK REPUBLIC

Emília Balážová

Abstract: *This contribution is aimed at comparing fiscal autonomy of self-governing units after fiscal decentralization in the Slovak republic. Evaluated and compared are budgets of selected Slovakian towns with the accent on the budget incomes creation. The contribution evaluates the level of self-financing as the share of own incomes to current expenditure, and also the level of self-sufficiency as the share of own incomes (including local taxes and fees) to total incomes.*

Keywords: *Fiscal Decentralization, Financial Autonomy, Budget Incomes and Expenditures.*

JEL Classification: *H6, H7, H79.*

1 Úvod

Fiškálna decentralizácia sa vo svete chápe najmä ako posilnenie vlastných príjmov samospráv prostredníctvom ich právomoci určovať výšku daní najmä vo forme miestnych daní alebo daňových prirážok, pričom je zároveň nevyhnutné zabezpečenie územného princípu u týchto daní. Príjemcom dane, resp. prirážky sa automaticky stáva samospráva, ktorej obyvatelia daň platia (Beličková, Neubauerová, 2005). Decentralizácia v SR predpokladala, že výrazný presun právomocí na obce by neznamenal len posilnenie postavenia, ale i nárast zodpovednosti územnej samosprávy pri spravovaní vecí verejných. Na začiatku prenesenie kompetencií znamenalo samozrejme rast výdavkov samospráv, pričom sa systém financovania obcí a miest nezmenil. Nedostatočné vlastné príjmy samospráv boli dopĺňané každoročne zo štátneho rozpočtu účelovými dotáciami, o výške ktorých rozhodoval centrálny parlament. Logicky nadväzná sa javilo uskutočnenie fiškálnej decentralizácie, teda potreba presunúť na obce okrem kompetencií i financie.

Hlavné zdroje príjmov územných samospráv boli definované v zákone NR SR č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov, ktorý bol v súlade s reformou verejnej správy novelizovaný uznesením NR SR č. 445/2001 Z.z. Originálne kompetencie samospráva financuje z vlastných príjmov a úlohy v prenesenom výkone pôsobnosti mali byť podľa uvedeného zákona financované účelovou decentralizačnou dotáciou zo štátneho rozpočtu. Takýto systém financovania samospráv bol pokladaný za prechodný pre obdobie prípravy a zahájenia fiškálnej decentralizácie. Bol brzdou pri naplňaní koncepcie decentralizácie. Ako vyplýva

z „Projekt decentralizácie verejnej správy 2003-2006“, medzi hlavné nedostatky možno zaradiť najmä, že nebola zohľadnená zmena režimu súvisiaca s prenosom úloh zo štátnej správy na samosprávu (iný systém platieb do poisťných systémov). Ďalším nedostatkom bolo, že samospráva niesla dôsledky zlého spravovania majetku (chýbajúca dokumentácia, nedokončené a neskolaudované stavby a pod.), nedošlo k odovzdaniu majetku v plnom rozsahu. Okrem toho sa nezohľadnil nárast nákladov spôsobený napr. dereguláciou cien energií a nakoniec presun kompetencií nebol časovo zladený s presunom financií (Hamalová, Papánková, 2005).

Cieľom príspevku je zhodnotenie a porovnanie finančnej autonómie na príkladoch hospodárenia dvoch miest SR v období pred a po realizovaní fiškálnej decentralizácie, teda v rokoch 2003-2008.

2 Formulace problematiky

Reforma daňového systému, ktorá sa uskutočnila na Slovensku v roku 2004 zjednodušila správu daní a zvýšila spravodlivosť daňového systému. Na daňovú reformu plynulo naviazala reforma verejnej správy a s ňou súvisiaca decentralizácia financií. Najskôr došlo k prenosu kompetencií zo štátu na obce a vyššie územné celky. V ďalšej fáze bolo cieľom fiškálnej decentralizácie zaistiť nižším vládnym úrovniám zdroje potrebné na zabezpečenie verejných statkov a služieb. Do konca roka 2004 boli obce napojené na podiely z výnosov troch daní. Išlo o dane z príjmov zo závislej činnosti, dane z príjmov právnických osôb a cestnej dane. A zároveň boli obciam poskytované rôzne transfery na výkon originálnych kompetencií. Od 1. januára 2005 je do rozpočtov obce rozdeľovaná len jedna podielová daň. 70,3 % výnosu dane z príjmov fyzických osôb sa stáva vlastným príjmom obcí, 23,5 % výnosu tejto dane sa stáva príjmom vyšších územných celkov a 6,2 % ako rezerva štátneho rozpočtu. Objemovo aj percentuálne je daň z príjmov fyzických osôb najvýznamnejším príjmom územných rozpočtov a je vymedzená zákonom č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Podstatou tohto procesu je teda prechod od poskytovania dotácií územnej samospráve zo štátneho rozpočtu na financovanie originálnych kompetencií k financovaniu obcí najmä prostredníctvom výnosov dane z príjmov fyzických osôb podľa všeobecne platných kritérií. Ďalšiu významnú časť príjmov získavajú samosprávy z miestnych daní, o výške ktorých majú právomoc rozhodovať. Celkovo sa tak zvyšuje zodpovednosť územnej samosprávy za správu a rozvoj obce, pričom sa kladie dôraz na zvyšovanie efektívnosti využitia zdrojov v mieste ich vzniku a obmedzeniu prerozdeľovacích procesov.

V nasledujúcej časti príspevku sa zameriame na porovnanie rozpočtových príjmov vo vybraných samosprávnych jednotkách. V ďalšej časti následne vypočítame a porovnáme výsledky finančnej autonómie hodnotených subjektov. Na výpočet finančnej autonómie obce alebo mesta sa používa mnoho ukazovateľov a podľa mnohých autorov sa za dôležitý považuje ukazovateľ daňovej samostatnosti, ktorý vyjadruje vzťah daňových príjmov samosprávy ku celkovým príjmom samosprávy, nakoľko daňové príjmy by mali tvoriť podstatnú časť celkových príjmov samosprávy.

Čím je tento podiel vyšší, tým viac je samospráva finančne autonómna. Na zistenie stupňa finančnej autonómie mesta je možné použiť dve metódy výpočtu podľa Pekovej (1995), a to mieru sebestačnosti ako percentuálne vyjadrenie pomeru vlastných príjmov vrátane miestnych daní a poplatkov i podielových daní ku celkovým príjmom. Podľa zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov vlastnými príjmami samosprávy sú výnosy miestnych daní a poplatkov, nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku obce a z činnosti obce a jej rozpočtových organizácií, výnosy z finančných prostriedkov obce, sankcie za porušenie finančnej disciplíny uložené obcou, dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce, podiely na daniach v správe štátu. Čím väčší je podiel vlastných príjmov na celkových príjmoch, tým je samospráva viac finančne autonómna. Druhá metóda zistenia stupňa finančnej autonómie je miera samofinancovania, ktorú vyjadríme pomerom vlastných príjmov ku bežným výdavkom mesta. Tento ukazovateľ predstavuje podiel alebo objem prostriedkov, ktoré má obec k dispozícii na kapitálové výdavky. Ak je hodnota vyššia ako 100 percent, môže obec použiť tieto prostriedky na rozvojové projekty. Pri hodnote nižšej ako 100 potrebuje obec, mesto na krytie bežných výdavkov aj ďalšie zdroje – dotácie.

2.1 Príjmy rozpočtu prvého subjektu

V nasledujúcej časti sa zameriame na hodnotenie vývoja vybraných kapitol rozpočtových príjmov v prvej vybranej samosprávnej jednotke. Hodnotenú obec má v súčasnosti 4954 obyvateľov. Je samostatným územným celkom. Obec mala v minulosti, ale aj v súčasnosti má významnú devízu a to, štatút kúpeľného mesta.

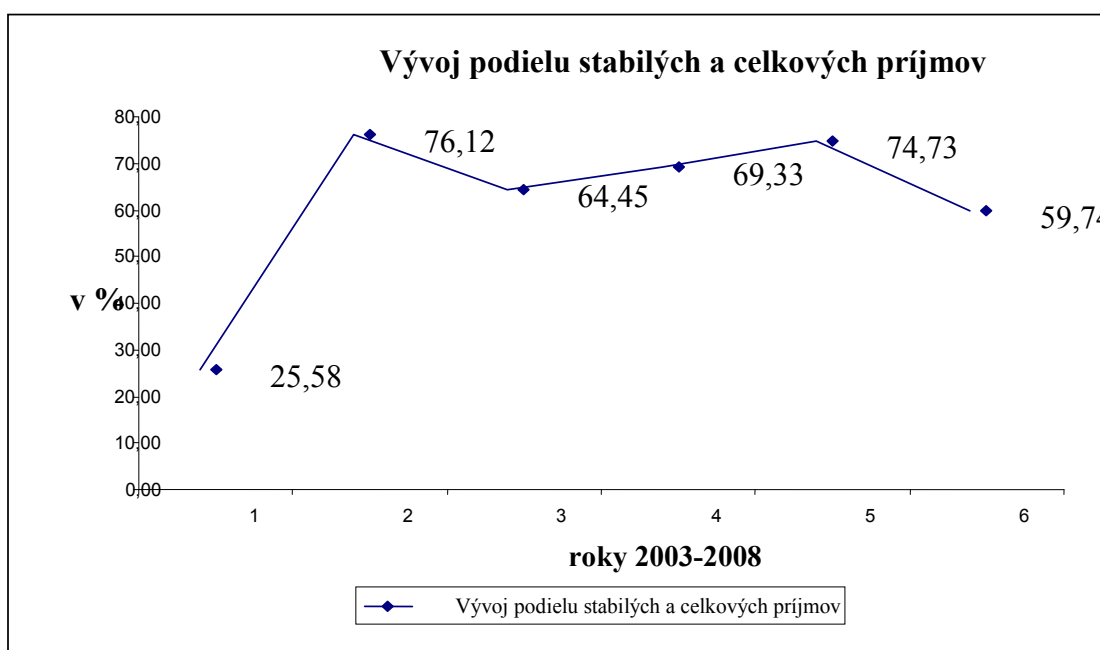
Tab. 1 dáva prehľad vývoja jednotlivých položiek stabilných príjmov. Podielové dane v období pred realizáciou fiškálnej decentralizácie (roky 2003, 2004) zahrňovali tri zložky (daň z príjmu fyzických osôb, daň z príjmu právnických osôb a cestnú daň). Po roku 2005 (po realizácii decentralizácie) ostala len podielová daň z príjmov fyzických osôb, ktorá sa do rozpočtov miest a obcí rozdeľuje prostredníctvom mechanizmu štyroch kritérií a koeficientov k jednotlivým kritériám.

Tab. 1: Stabilné príjmy mesta v období 2003-2008

Roky	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Stabilné príjmy	v tis. Sk	v tis. Sk	v tis. Sk	v tis. Sk	v tis. Sk	v tis. Sk
Podielové dane	8 743	9 859	23 902	28 542	30 635	35 977
Miestne dane a poplatky	6 460	6 402	10 664	11 757	13 866	14 420
Dotácie zo štátneho rozpočtu	8 023	24 994	18 005	16 759	27 139	16 649
Stabilné príjmy spolu	16 766	41 255	41 907	57 058	71 640	67 046
Celkové príjmy spolu	65 545	54 196	65 026	82 303	95 866	112 235
Stabilné/celkové príjmy	25,58 %	76,12 %	64,45 %	69,33 %	74,73 %	59,74 %

Zdroj: Rozpočet mesta

Z Tab. 1 vidíme ako sa odrazila fiškálna decentralizácia v objeme stabilných príjmov rozpočtu mesta. Zatiaľ čo v období pred realizáciou decentralizácie stabilné príjmy nedosahovali ani 50 mil. Sk, po roku 2005 sa objem uvedených príjmov výrazne zvyšoval. Pokles nastal v roku 2008 najmä vplyvom zníženia dotácií zo štátneho rozpočtu, ktoré majú v sledovanom období nerovnomerný vývoj. K rastúcemu trendu stabilných príjmov prispeli najviac podielové dane, ktoré sa v roku 2008 v porovnaní s rokom 2003 zvýšili cca o 311,5 %. Posledný riadok v Tab. 1 poukazuje na vývoj podielu stabilných príjmov a celkových príjmov v percentách. Najvyšší percentuálny podiel stabilných príjmov bol v roku 2004 predovšetkým vplyvom dotácií zo štátneho rozpočtu (na zabezpečenie prenesených a originálnych kompetencií), v roku 2007 bol podiel stabilných a celkových príjmov znovu vyšší ako 70 %, kedy mali vplyv na uvedený podiel hlavne príjmy z podielových daní (daň fyzických osôb). Obr. 1 dopĺňa predchádzajúce hodnotenie vývoja podielu príjmov.

Obr. 1: Vývoj podielu stabilných a celkových príjmov (subjekt 1)

Zdroj: Rozpočet mesta

2.2 Príjmy rozpočtu druhého subjektu

V nasledujúcej časti príspevku sú hodnotené vybrané kapitoly príjmov rozpočtu druhej samosprávnej jednotky. Hodnotenú mestu je okresným mestom a má v súčasnosti 14 852 obyvateľov. Je centrom kultúry, umenia a histórie v regióne. Do 90. rokov 20. storočia bolo mesto aj významným priemyselným centrom v oblasti strojárstva.

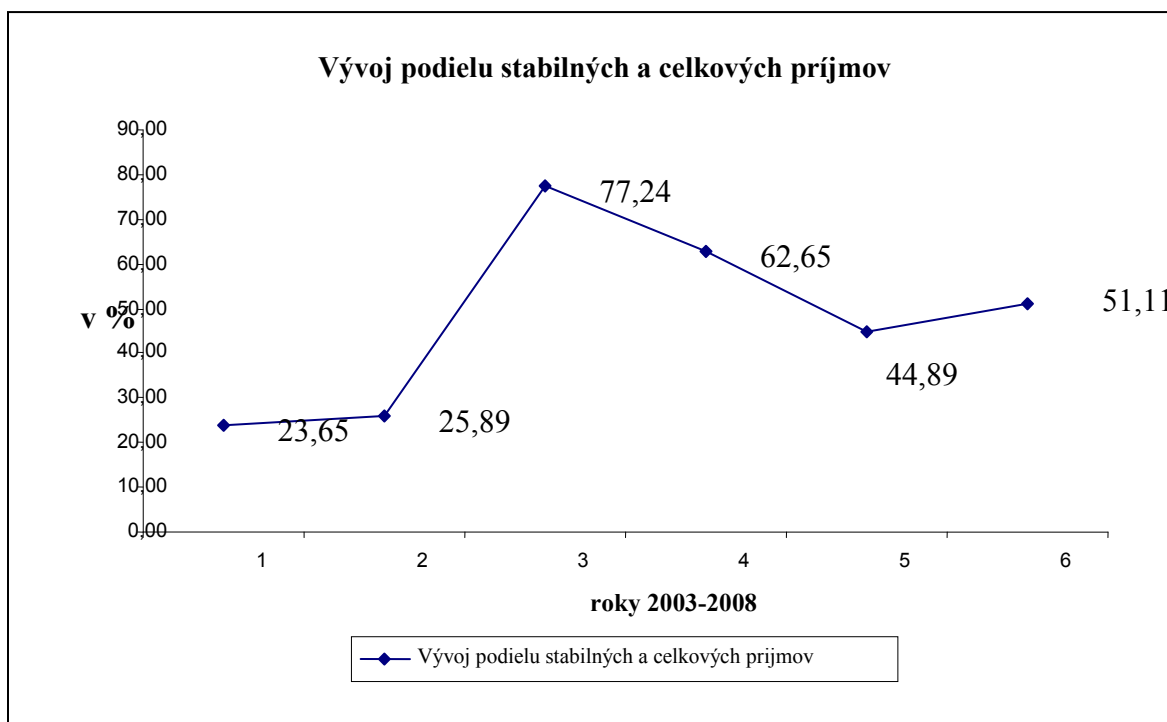
Tab. 2: Stabilné príjmy mesta v období 2003-2008

Roky	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Stabilné príjmy	v tis. Sk	v tis. Sk	v tis. Sk	v tis. Sk	v tis. Sk	v tis. Sk
Podielové dane	26 028	30 786	79 733	91 391	102 384	112 582
Miestne dane a poplatky	11 061	12 092	12 819	14 478	14 856	17 272
Dotácie zo štátneho rozpočtu	0*	1 102	61 481	67 165	67 488	70 911
Stabilné príjmy spolu	37 089	43 980	154 033	173 034	184 728	200 765
Celkové príjmy spolu	156 803	169 849	199 411	276 180	411 479	392 812
Stabilné/celkové príjmy	23,65 %	25,89 %	77,24%	62,65 %	44,89 %	51,11 %

* Údaj nezistený

Zdroj: (Rozpočet mesta)

V Tab. 2 vidíme podobný trend v stabilných príjmoch ako v predchádzajúcej samosprávnej jednotke. Rozdiel je viditeľný vo vývoji dotácií zo štátneho rozpočtu, ktorý vývoj je rovnomerný a má v sledovanom období rastúcu tendenciu. Od roku 2005 sa príjmy z dotácií zo štátneho rozpočtu výrazne zvýšili, dôvodom je práve fiškálna decentralizácia. Tieto príjmy mesto využíva na financovanie prenesených kompetencií zo štátnej správy. Informácia o dotáciách v roku 2003 nie je uvedená, pretože neboli kompatibilné údaje v rozpočte mesta. Po realizácii fiškálnej decentralizácie došlo k významnému navýšeniu príjmov z podielových daní, a to najmä v roku 2005 o 159 % oproti roku 2004. Miestne dane zaznamenávajú nárast v každom roku. Predpokladáme, že dôvodom môže byť zvyšovanie daňových sadzieb. Prudký nárast stabilných príjmov v roku 2005 je spôsobený vyššími podielovými príjmami a dotáciami, ktoré mesto nadobudlo fiškálnou decentralizáciou. V ďalších rokoch sa stabilné príjmy mierne zvyšujú, čo svedčí o tom, že mesto každý rok získava vyššie dotácie na prenesené a originálne kompetencie a má vyšší podiel z podielových daní. Nasledujúci obrázok dopĺňa hodnotenie podielu stabilných a celkových príjmov hodnoteného subjektu. Na Obr. 2 vidíme, že v roku 2005 je podiel stabilných príjmov najvyšší, predstavuje 77,24 %. V nasledujúcich rokoch je viditeľný pokles pomeru stabilných príjmov na celkových príjmoch.

Obr. 2: Vývoj podielu stabilných a celkových príjmov (subjekt 2)

Zdroj: Rozpočet mesta

3 Řešení problému

3.1 Hodnotenie finančnej autonómie samospráv

V nasledujúcej časti vypočítame mieru finančnej sebestačnosti a mieru samofinancovania v obidvoch hodnotených mestách. Pri výpočte finančnej sebestačnosti sa do príjmov pripočítajú okrem daňových príjmov aj niektoré nedaňové príjmy (z podnikania a z vlastníctva mesta, rôzne poplatky a i., ako bolo uvedené v časti 2.).

Miera finančnej sebestačnosti

V nasledujúcej tabuľke sú zhrnuté údaje o vlastných a celkových príjmoch hodnoteného mesta 1. Tab. 3 obsahuje vypočítané údaje o miere finančnej sebestačnosti mesta.

Tab. 3: Miera sebestačnosti mesta 1 v období 2003-2008

Názov položky	2003	2004	2005	2006	2007	2008
	v tis. Sk	v tis. Sk	v tis. Sk	v tis. Sk	v tis. Sk	v tis. Sk
Vlastné príjmy	36 909	29 202	47 020	65 544	68 727	95 586
Celkové príjmy	65 545	54 196	65 026	82 303	95 866	112 235
Vlastné príjmy/celkové príjmy v %	56,31	53,88	72,31	79,64	71,69	85,17

Zdroj: Rozpočet mesta

Výpočtom miery sebestačnosti, ktorá vyjadruje pomer vlastných príjmov mesta ku celkovým príjmom mesta sme zistili, že uvedený ukazovateľ bol v roku 2003 na úrovni 56 %, v roku 2004 mierne poklesla na 53 % a od roku 2005 zaznamenala každoročný nárast zo 72 % v roku 2005 až na 85 % v roku 2008. Nárast od roku 2005 bol spôsobený tým, že sa zvýšili výnosy z daňových príjmov mesta. Napriek tomu, že od roku 2005 plynie do rozpočtu mesta namiesto troch podielových daní už len jedna podielová daň a to daň z príjmov fyzických osôb, suma podielov na výnosoch z tejto dane niekoľkonásobne prevyšuje podiely na výnosoch z predchádzajúcich troch podielových daní.

Tab. 4: Miera sebestačnosti mesta 2 v období 2003-2008

Názov položky	2003	2004	2005	2006	2007	2008
	v tis. Sk	v tis. Sk	v tis. Sk	v tis. Sk	v tis. Sk	v tis. Sk
Vlastné príjmy	47 283	50 978	104 310	118 757	150 629	175 669
Celkové príjmy	156 803	169 849	199 411	276 180	411 479	392 812
Vlastné príjmy/celkové príjmy v %	30,15	30,01	52,31	43,00	36,61	44,72

Zdroj: Rozpočet mesta

Z Tab. 4 vidíme, že v rokoch 2003 a 2004 bol podiel vlastných príjmov na celkových príjmoch okolo 30 %. Po realizácii fiškálnej decentralizácie sa tento podiel výrazne zvýšil. Dôvodom bol práve vyšší objem daňových príjmov. V roku 2007 podiel vlastných príjmov na celkových príjmoch bol najmenší z obdobia po realizácii fiškálnej decentralizácie. Dôvodom bol nárast cudzích zdrojov, či už bankových úverov, alebo prostriedkov z EÚ, ktoré ovplyvňujú celkové príjmy mesta.

Miera samofinancovania

Miera samofinancovania mesta predstavuje podiel vlastných príjmov ku bežným výdavkom mesta. Ide vlastne o podiel, prípadne finančný objem prostriedkov, ktoré má mesto k dispozícii na kapitálové výdavky.

Tab. 5: Miera samofinancovania mesta 1 v období 2003-2008

Názov položky	2003	2004	2005	2006	2007	2008
	v tis. Sk	v tis. Sk	v tis. Sk	v tis. Sk	v tis. Sk	v tis. Sk
Vlastné príjmy	36 909	29 202	47 020	65 544	68 727	95 586
Bežné výdavky	38 824	40 565	48 539	47 206	59 494	68 948
Vlastné príjmy/bežné výdavky	95,07 %	71,99 %	96,87 %	138,85 %	119,54 %	138,64 %

Zdroj: Rozpočet mesta

Pri výpočte ukazovateľa v Tab. 5. - miera samofinancovania sme zistili, že v roku 2003 bol ukazovateľ na úrovni 95 %, v roku 2004 poklesol na 71 % a v roku 2005 nastal nárast na 97 %. Z predchádzajúcich výsledkov môžeme konštatovať, že v týchto rokoch mesto potrebovalo na krytie bežných výdavkov aj ďalšie zdroje, čiže dotácie. Od roku 2006 sa miera samofinancovania dostala nad hodnotu 100 %, čo znamená, že

mesto už malo k dispozícii finančné prostriedky na kapitálové výdavky, ktoré mohlo použiť na rozvojové projekty.

Tab. 6: Miera samofinancovania mesta 2 v období 2003-2008

Názov položky	2003	2004	2005	2006	2007	2008
	v tis. Sk	v tis. Sk	v tis. Sk	v tis. Sk	v tis. Sk	v tis. Sk
Vlastné príjmy	47 283	50 978	104 310	118 757	150 629	175 669
Bežné výdavky	64 558	73 643	67 431	164 384	184 437	219 266
Vlastné príjmy/bežné výdavky	73,24 %	69,22 %	154,69%	72,24%	81,67%	80,12%

Zdroj: Rozpočet mesta

Z Tab. 6 vidíme, že podiel prostriedkov, ktoré malo mesto k dispozícii na bežné výdavky pred fiškálnou decentralizáciou predstavoval 70 %, z toho vyplýva, že mesto muselo bežné výdavky financovať ďalšími zdrojmi. Po realizácii fiškálnej decentralizácie sa podiel prostriedkov, ktoré malo mesto na bežné výdavky zvýšili, no aj napriek tomu bolo mesto stále závislé od ďalších zdrojov. Len v roku 2005 bola hodnota miery samofinancovania vyššia ako 100 %, pre mesto to znamenalo, že mohlo svoje prostriedky použiť na rozvojové projekty. Na základe hodnotenia samofinancovania sme zistili, že mesto bolo v hodnotenom období (okrem roku 2005) závislé od ďalších zdrojov príjmov, napr. dotácií zo štátneho rozpočtu.

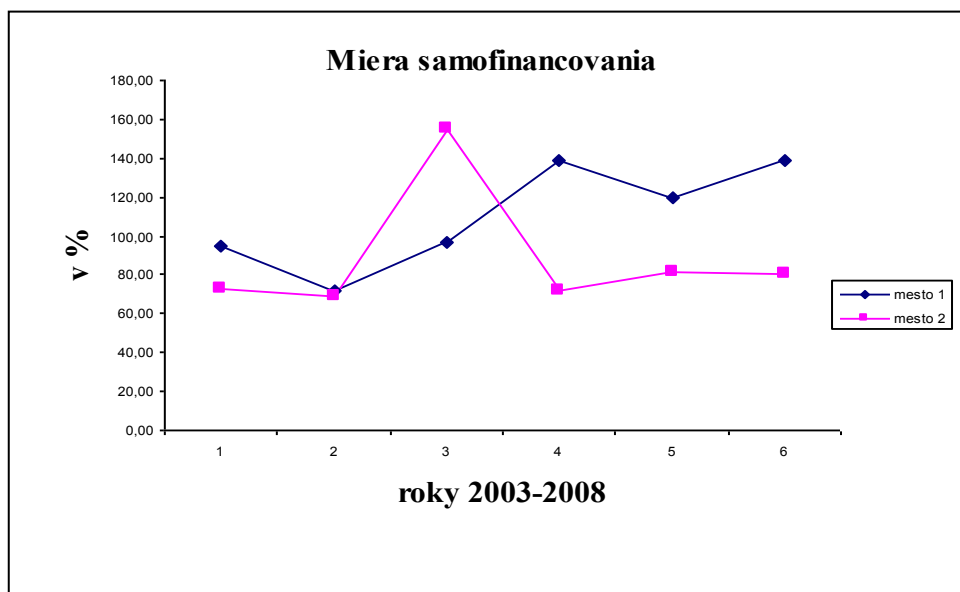
4 Závěr

Dôvody prečo je decentralizácia, či už v rámci politického aspektu, alebo v rámci fiškálneho aspektu pozitívnou zmenou a nevyhnutnou podmienkou pre rozvoj lokálnej demokracie ale i miestneho ekonomického a spoločenského rozvoja, je viacero. Podľa Canaletu, Arzoza a Gárateho (2004) možno dôvody pre uskutočnenie decentralizácie v prípade EÚ definovať nasledovne: presvedčenie, že decentralizácia je účinným nástrojom pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných výdavkov; reakcia proti veľkej centralizovanej byrokracii; zmena charakteru regionálnej politiky EÚ – politika navrhnutá na stimulovanie endogénneho rastu sa ťažko riadi z centra; dopyt po „priblížení“ demokracie, v rámci ktorej by bolo možné zabezpečiť verejnú participáciu obyvateľov v sociálnej politike a správe územia. Tieto dôvody považujeme za relevantné i v prípade Slovenska. Na presun kompetencií na obce (mestá a kraje), ktorý prebiehal intenzívne pred rokom 2005, nadviazal realizáciou fiškálnej decentralizácie i presun financií, čím sa do značnej miery zavŕšila delegácia zodpovednosti za správu a rozvoj územia na miestu (a regionálnu) úroveň samosprávy.

Po komparácii príjmovej časti rozpočtu dvoch samosprávnych jednotiek s rozdielnym počtom obyvateľov a rôznymi možnosťami, ktoré pre ne vyplývajú z regionálneho hľadiska, môžeme vo všeobecnosti konštatovať, že decentralizácia pôsobila na obidva subjekty pozitívne. Ilustrujú to výsledky na Obr. 1, 2, na ktorých je viditeľný nárast podielu stabilných príjmov na celkových príjmoch najmä po roku 2004.

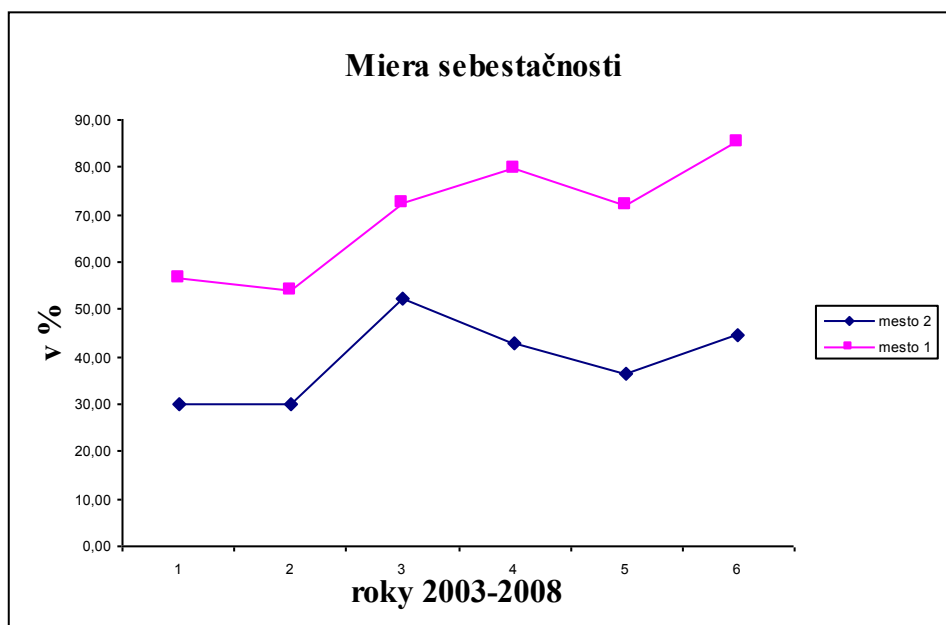

Pomocou ukazovateľov miera samofinancovania a miera finančnej sebestačnosti sme chceli zhodnotiť vplyv rozpočtovej decentralizácie na finančnú autonómiu vybraných samosprávnych jednotiek. Nasledovné Obr. 3, 4 dostatočne vyjadrujú možnosti využívania rozpočtových prostriedkov hodnotených subjektov.

Obr. 3: Miera samofinancovania subjekt 1 a 2

Zdroj: Vlastné výpočty

Obr. 4: Miera finančnej sebestačnosti subjekt 1 a 2

Zdroj: Vlastné výpočty

Z Obr. 3 a 4 vidíme, že v obidvoch mestách sa po roku 2004 zvýšili možnosti samofinancovania a sebestačnosti. Hodnoty pri obidvoch ukazovateľoch na sledované obdobie narástli o cca 45 - 50 %. V subjekte 1 sú obidva ukazovatele vyššie ako v subjekte 2. Miera samofinancovania je v meste 1 od roku 2006 vyššia ako 100 %, čo môže pozitívne ovplyvniť jeho ekonomický a sociálny rozvoj, pretože finančné prostriedky môže preinvestovať, resp. použiť na rozvojové projekty. Naopak mesto 2 dosahuje mieru samofinancovania (okrem roku 2005) nižšiu ako 100 %, teda je mesto odkázané na ďalšie zdroje financovania, napr. dotácie zo štátneho rozpočtu, alebo iné cudzie zdroje.

Z hodnotenia prevažne príjmovej časti rozpočtu vybraných samosprávnych jednotiek vyplývajú možné odporúčania: Subjekt 1 zvýšil v sledovanom období vlastné príjmy cca o 260 %, od roku 2005 predstavuje zvýšenie vlastných príjmov cca o 203 %. Bežné výdavky však subjekt 1 zvýšil len o 178 % (od roku 2005 len cca o 142 %). Uvedená samosprávna jednotka mohla v hodnotenom období zvýšiť objem bežných výdavkov, preto naše odporúčanie je: v budúcnosti viac investovať do rozvoja mesta a využiť možnosti finančných rezerv. Subjekt 2 zvýšil vlastné príjmy v sledovanom období cca o 371 %, no od roku 2005 len o cca 168 %, teda nevyužil možnosti, ktoré mu vyplynuli z legislatívnych zmien po fiškálnej decentralizácii. Odporúčame, aby subjekt 2 hľadal možnosti zvyšovania vlastných príjmov, napríklad prenájmom voľných priestorov, pozemkov a nehnuteľností vo vlastníctve mesta, taktiež využiť možnosti postupného zvyšovania príjmov z miestnych daní a miestnych poplatkov.

Vzhľadom k tomu, že problematika hospodárenia samosprávnych jednotiek je rozsiahla, ďalší výskum bude zameraný na hodnotenie a porovnanie príjmovej a výdavkovej časti rozpočtu, s akcentom na analýzu čerpania bežných a kapitálových výdavkov.

Na základe predchádzajúcich výsledkov môžeme všeobecne konštatovať, že cieľ príspevku bol dosiahnutý a predpoklady o pozitívnom vplyve rozpočtovej decentralizácie na hospodárenie hodnotených samosprávnych jednotiek boli potvrdené.

Použité zdroje

- [1] BELIČKOVÁ, K.; NEUBAUEROVÁ, E. Nástroje ekonomiky verejného sektora, Merkury s. r. o. Bratislava, 2005, ISBN 80-89143-26-1.
- [2] CANALETA, C.G., ARZOZ, P.P., GÁRATE, M.R.: Regional Economic Disparities and Decentralisation. Urban Studies, 41, 1, 71-94. COWELL, F A., 2004. [cit. 2011-03-14]. Dostupné na [www:
http://halshs.archives-ouvertes.fr/docs/00/35/80/06/PDF/Baudelle_Montabone_1150.pdf](http://halshs.archives-ouvertes.fr/docs/00/35/80/06/PDF/Baudelle_Montabone_1150.pdf)

- [3] CANALETA, C.G., ARZOZ, P.P., GÁRATE, M.R., ORAYEN, R.E.: Decentralisation and regional economic disparities, 2002. [cit. 2001-03-14]. Dostupné na www:
<http://www.ersa.org/ersaconfs/ersa02/cd-rom/papers/306.pdf> in May, 2004.
- [4] HAMALOVÁ, M; PAPÁNKOVÁ, S. K aktuálnym problémom komunálnej reformy v SR, In.: Zborník príspevkov z vedeckej konferencie Decentralizácia verejnej správy SR – otvorené otázky, Ekonomická univerzita v Bratislave, 2005, ISBN 80-89149-06-5.
- [5] PEKOVÁ, J.: Finance územní samosprávy, Praha: Victoria Publishing, 1995, 268 s. ISBN 80-7187-024-2.

Kontaktní adresa

Ing. Emília Balážová, PhD.

Technická univerzita vo Zvolene

Lesnícka fakulta, Katedra ekonomiky a riadenia lesného hospodárstva

T. G. Masaryka 24, 96053 Zvolen, Slovensko

Email: balazova@vsld.tuzvo.sk

Tel.: +421455206322

Doručeno redakci: 16. 03. 2011

Recenzováno: 07. 06. 2011

Schváleno k publikaci: 09. 08. 2011